

Les 1: Instrumenten en meerstemmigheid

Doel	De leerlingen weten wat samenspelen en meerstemmigheid in de muziek is De leerlingen kunnen twee verschillende melodieën zingen De leerlingen kunnen de twee melodieën door elkaar zingen
Nodig	Slides voor op Digibord Filmmateriaal, audio Digitale materiaal is te vinden op: https://amsterdamsemuziekeducatie.nl/lesmateriaal-7-8/
Extra (optioneel)	De teksten van melodie 1 en 2 uitgeprint
Ruimte	Lokaal met Digibord/eigen lokaal
Duur	45 minuten
Voorbereiding	Lees de opdrachten door Bekijk alvast het beeldmateriaal Oefen zelf een keer de melodieën <i>Materiaal staat op www.amsterdamsemuziekeducatie.nl/</i>

Les 1: Instrumenten en meerstemmigheid

Start

Wat gaat er gebeuren?

Vertel de leerlingen dat ze vandaag gaan leren over wat samenspelen in de muziek betekent. Ze gaan een film kijken over Het Concertgebouw en maken kennis met vier musici van Het Koninklijk Concertgebouworkest. Ook leren ze twee korte melodieën zingen.

Introductie / klassengesprek

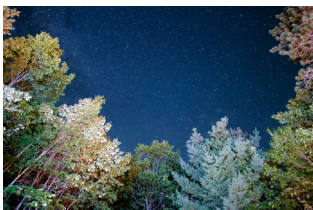
Vraag aan de leerlingen wie er weleens muziek maakt samen met anderen. Laat de leerlingen eerst zelf situaties bedenken waarin ze samenspelen of samen zingen. Als ze vastlopen, kan je ze een beetje gaan helpen door nog meer vragen te stellen. Heeft er bijvoorbeeld iemand muzikles? Dan speel je in de les en bij uitvoeringen vaak samen. Zit er iemand bij een koor of zijn er leerlingen die zingen in de kerk? Heeft iemand ouders die muziek maken en gebeurt dat weleens thuis? Hebben jullie muzikles op school? Of hoe vieren jullie eigenlijk verjaardagen op school? Wordt er dan gezongen?

Weten de leerlingen wat er heel belangrijk is, als je samen muziek maakt? Ze mogen zelf antwoorden bedenken, maar zorg dat sowieso benoemd wordt dat je goed naar elkaar moet luisteren als je samenspeelt.

Opdracht 1a klassikaal

Vertel aan de leerlingen dat jullie de geluiden gaan maken van een donker bos. Bespreek eerst wat je allemaal voor geluiden kan horen. (De wind in de bladeren, voetstappen, geluiden van dieren, gekraak en gepiep van de bomen, enz.) Bespreek ook hoe je de geluiden samen spannend kan laten klinken. Moet alles meteen door elkaar klinken of moet je het opbouwen en afwisselen? Moet het steeds heel luid klinken of juist zacht? Of allebei? Je moet hoe dan ook goed naar elkaar luisteren!

Doe allemaal je ogen dicht en wacht tot het helemaal stil is. Zeg tegen de leerlingen dat de nacht is gevallen en dat jullie in het bos zijn. De leerlingen mogen geluiden gaan maken. Spreek met elkaar een teken af waarop het weer stil is.

Opdracht 1b in tweetallen:

Maak tweetallen in de klas. Laat ieder tweetal bedenken hoe ze het geluid kunnen maken van bijvoorbeeld regen, de zee of een alledaags object. Kunnen ze allebei een ander geluid maken wat wel bij elkaar past?

Voorbeeld: als je het geluid wil maken van een fiets dat over het fietspad rijdt, dan kan één van jullie het 'ssshhhhh' doen van de banden die over het asfalt gaan en de ander 'krkrkr' van de ketting.

Maar... hoe zit het dan met samenspelen in Het Concertgebouw?

Les 1: Instrumenten en meerstemmigheid

Film: Het Concertgebouw

Bekijk de film over Het Concertgebouw. We zien Jennifer samen met Aurelio Het Concertgebouw binnenstappen. Daar ontmoeten ze vier musici van het Koninklijk Concertgebouworkest, die alle vier een ander instrument bespelen.

De musici vertellen ons over het orkest. Ook wordt er uitgelegd wat samenspelen en meerstemmigheid is. Als je allebei een andere melodie speelt, dan klinkt het meerstemmig. Natuurlijk laten de musici horen hoe dat klinkt.

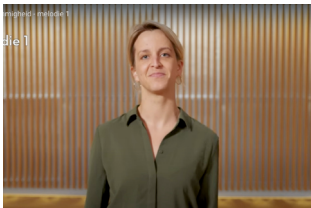
Film: Dwarsfluit

Opdracht 2: De eerste melodie

We hebben nu gehoord hoe je meerstemmig kan spelen. Je kan ook meerstemmig zingen en dit gaan de leerlingen leren. Om het meerstemmig zingen voor te bereiden, gaan we in deze les twee korte melodieën leren.

Bekijk de film [Dwarsfluit, 'I like the flowers'](#)

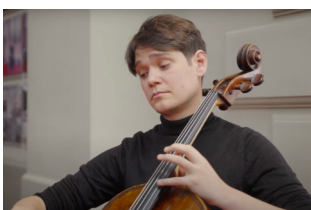
Vraag of iemand dit melodietje herkent. Het is de melodie van een heel bekend liedje.

Film: Melodie 1, zang

Bekijk de film [Melodie 1, zang, 'I like the flowers'](#)

Leer samen de melodie zingen. Als de leerlingen het nog niet kenden, luister je het eerst nog een keer. Probeer daarna steeds iets meer mee te zingen met het filmpje. Kunnen jullie er samen ook een paar bewegingen bij bedenken?

Film: Cello

Opdracht 3a: De tweede melodie

Bekijk de film [Cello, 'Blub'](#)

De melodie die de cello speelt, kan je gebruiken als begeleiding voor melodie 1 'I like the flowers'. Zet de film nog een keer aan. Lukt het jullie om tegelijkertijd 'I like the flowers' te zingen?

Tip: Als dit nog moeilijk is, kan het helpen om eerst in je hoofd 'I like the flowers' mee te zingen of om eerst de tekst van 'I like the flowers' mee te fluisteren.

Film: Melodie 2, zang

De tekst bij deze tweede melodie is heel makkelijk! Kijk maar:

Bekijk de film [Melodie 2, zang 'Blub'](#)

Zet de film nogmaals aan en laat de leerlingen nu meezingen. Maak een vis met je hand, die met iedere 'blub' een stukje naar boven zwemt. Na twee maten begin je weer onderaan. Tijdens het filmpje zwemt de 'vis' dus vier keer van beneden naar boven.

Les 1: Instrumenten en meerstemmigheid

Audio 1.1

Opdracht 3b: meezingen op piano

Een leerling mag van tevoren kiezen welke melodie jullie gaan zingen: 'I like the flowers' of 'blub'. Spreek van te voren af: gaan jullie het hard of zacht zingen? Met of zonder bewegingen? Zing op deze manier een paar keer mee met de audio.

We gaan al heel even proberen om meerstemmig te zingen.

Opdracht 4: Twee melodieën

Bekijk film [Melodie 1 en 2, zang](#).

Film: Melodie 1 en 2, zang

Verdeel de klas in twee groepen. De ene helft van de klas zingt met de ene zangeres mee en de andere helft van de klas met de andere zangeres. Lukt het al een beetje om tweestemmig te zingen?

Afsluiting

Bekijk tot slot film [Quodlibet](#).

Hier hoor je vier melodieën door elkaar. Daar gaan we volgende les mee aan de slag!

Film: Quodlibet

Quodlibet

Melodie 1 en 2

Melodie 1:

I like the flowers, I like the daffodils,
I like the mountains, I like the green hills,
I like the firestone, I like to walk alone,
Doe waka doe waka doe waka doe waka doe

Melodie 2:

Blub blub blub, blub blub blub blub
blub blub blub, blub blub blub blub
blub blub blub, blub blub blub blub, oe